

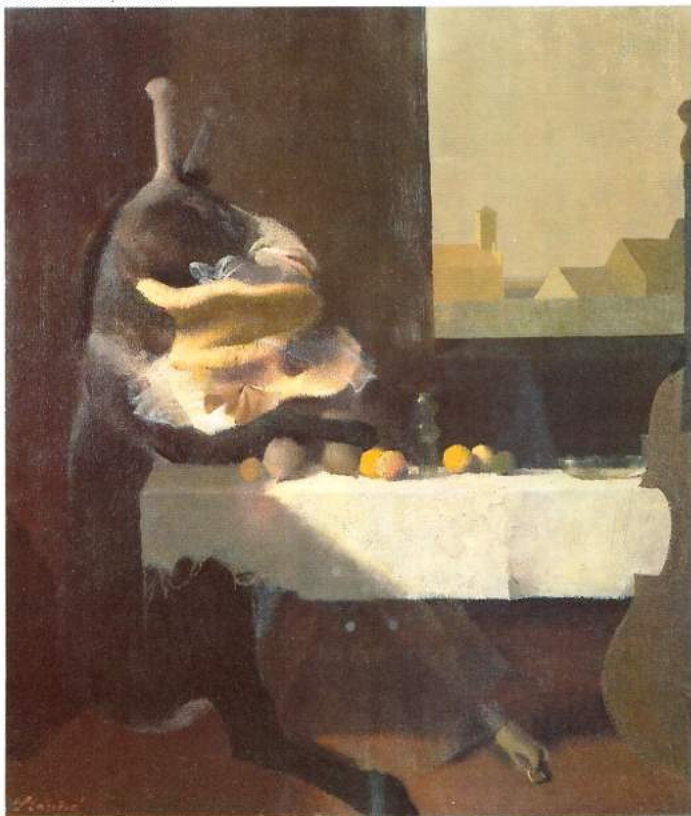
STALNA IZLOŽBA CRKVE UMJETNOSTI U ZADRU, dio stalnoga postava

STALNA IZLOŽBA CRKVE UMJETNOSTI U ZADRU (SICU).

Osn. je 1976. u prostorima samostana Sv. Marije. Fundus zbirke čini oko 1000 predmeta koji su tijekom stoljeća prikupljeni i očuvani u tome samostanu. U stalnome je postavu izloženo više od 200 predmeta iz razdoblja VIII–XIX. st., izdvojenih iz riznice umjetnina zadarske katedrale i riznice slika samostana benediktinki a dopunjena je i posuđenim predmetima iz crkve Sv. Šime i Narodnoga muzeja u Zadru. Prikazana je i rekonstrukcija unutrašnjosti crkvice Sv. Nediljice iz XI. st., jednoga od ključnih umjetničkih spomenika ranoga srednjega vijeka.

Osobito se ističu primjerci kamenih svetačkih reljefa, srebrni relikvijari u obliku škrinjica i ruku, ophodni križevi te svetačka poprsja. Među slikarskim se djelima ističu slike »Majke Božje« P. Veneziana i »Majke Božje s Djetetom« Blaža Jurjeva te poliptih V. Carpaccia iz zadarske katedrale.

Barokno je doba zastupljeno mnogim slikarskim i zlatarskim radovima. Vrlo je vrijedna zbirka čipke.

M. STANČIĆ, *Svadba*

LIT.: I. Petricoli, Umjetnička baština samostana Sv. Marije u Zadru, Radovi HIIJZ, 1967. — Isti, Zadarsko zlatarstvo, Beograd 1971. — M. Krleža i M. Grgić, Zlato i srebro Zadra, Zagreb 1972. — Sjaj zadarskih riznica (katalog), Zagreb 1990. R.

STANCIJA, ladanjski arhit. sklop (vila i gospodarske zgrade) ograden redovito visokim zidom s ugaonim kulama i monumentalnim ulaznim portalom. Smještene su u središtu imanja venec. aristokracije ili domaćega istarskog plemstva, vezane putevima s agerom i glavnim prometnicama. Jezgru čini gospodareva vila bogato stilski ukrašena. Građene su po renesansnoj shemi, raspored je staromodan, piano nobile ima obavezan salon i bočne sobe. Na vanjskim se zidovima primjenjuju elementi baroknog stila te rokoka i baroknoga neoklasicizma. Arhitektura odgovara skromnijem standardu nižega plemstva (Franchovich, Grisoni, Graviši). Stancije su za svoje doba moderna gazdinstva, namijenjena agrikulturi i povremenu boravku gospodara; opkoljene su gospodarskim zgradama, srasle sa zelesnilom krajolika.

Stancije su najčešće građene u Labinštini (Sv. Lovreč, Sv. Martin i Dubrova) i na primorju od Kopra do Poreča (Dajla, Seget, Grande, Franceschija); kašteli u kontinentalnoj Istri (Belaj, Lupoglav) imaju istu namjenu. Graditelji stancija su nepoznati. Glavnu zgradu impozantnijega sklopa barokne stancije Dajla kraj Novigrada dogradio je franc. arhitekt G. le Terrier du Manetot krajem XVIII. st.

LIT.: B. Giorgini, Memorie storiche antiche e moderne della terra e territorio d' Albona, Atti e memorie SIASP, 1906, 22. — B. Fučić, Izvještaj o putu po Istri 1949. god. (Labinski kotar i Kras), Ljetopis JAZU, 1953, 57, str. 74. — L. Parentin, I Benedittini a Daila, Pagine Istriane, 1969, 4. — Isti, Cittanova d' Istria, Trieste 1974. — Horvat—Matejčić—Priatelj, Barok. Ra. Mat.

STANČIĆ, Ivan (Piko), slikar (Dalj, 7. IV. 1952). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1977 (N. Reiser). Bio je suradnik Majstorske radionice Lj. Ivančića i N. Reisera 1977–79. God. 1979–81. usavršavao se na École supérieure nationale de beaux-arts u Parizu. Njegov je rani izraz nadahnut ikonografijom stripa (*Dolce vita*, 1977). Reducira ilustrativnost do ogoljeloga znaka strip-balona, koji mu služi kao konstruktivni crtački element na monokromnim površinama. Na iskustvima pop-arta i primarnoga slikarstva razvija svoju osebujnu gestu blisku dječjem crtežu (*Flying*, 1981; *Fuck off*, 1984; *Combustion*, 1992). — Samostalno izlagao u Zagrebu, Koprivnici, Varaždinu i Sarajevu. Bavi se grafičkim oblikovanjem, televizijskom i filmskom scenografijom.

LIT.: T. Lukšić, Ivan Stančić (katalog), Zagreb 1981. — S. Špoljarić, Ivan Stančić (katalog), Koprivnica 1986. R.

STANČIĆ, Miljenko, slikar i grafičar (Varaždin, 1. III. 1926 — Zagreb, 13. V. 1977). Prve pouke iz slikarstva dobio u Varaždinu od L. Kralja-Medimurca. Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1949. Specijalni tečaj za grafiku završio 1952 (T. Krizman). Predavao na Akademiji u Zagrebu 1961–77. Bio je član »Petricice« (Lj. Ivančić, I. Kožarić, V. Michieli, M. Stančić, J. Vaništa), a od 1960. izlaze s belgijskom grupom »Fantasmagie«.

Zbog svoje snažne i osebujne vizije S. je već od prvoga samostalnog nastupa u Zagrebu 1952 (s J. Vaništom) smatran začetnikom nadrealističkoga slikarstva u Hrvatskoj. U lik. je kritici njegovo djelo svrstavano i drukčije (u magični realizam, metafizičko, fantastično ili fantazmagorično slikarstvo), premda je dvojna priroda njegovih slika (paradoksalna i nadrealna) uvijek ostala nesporna. Njegovo je slikarstvo prepuno intimnih i autobiografskih reminiscencija (*Mrtvo dijete*, 1954; *Mrtvačnica*, 1956; *Stara ulica*, 1955) i dojmova što ih umjetnik prima iz svoje okoline (*Zeleni interieur*, 1955; *Ljubavnici*, 1960). Služio se tehnikom starih majstora (Vermeer, G. de la Tour), slikajući začuđujućom perfekcijom i profinjanim tonskim nijansiranjem krajolike i figure u irealnim rasvjetama (*Rasap snu*, 1954; *Sirotninjske poklade*, 1957; *Promenada*, 1962). Emotivno vezan s tradicijskom linijom hrv. slikarstva (V. Karas, J. Račić, Lj. Babić), stvorio je jedinstvenu poetsku sintezu staroga i novoga, nostalgичnog i suvremenog. Njegovi su interijeri, krajolici i žanr-prizori ispunjeni tišinom i melankoličnom sjetom. Poslije 1955. stvara djela u kojima je, slikajući obrise varaždinskih krovova, trgova i ulica, na jedinstven način fiksirao poetičnost staroga Varaždina. Oko 1958. prevladava težnja prema plošnom i dekorativnom shvaćanju površine. U platnima s motivima kartaša, dječjih igara ili likova iz polusvijeta pretapaju se prepoznatljive oznake prostora u duboku, nestvarnu pozadinu pred kojom skupine dječaka-lutaka izvode svoju karnevalsku igru (*Dječje igre*, 1961). Poslije toga nastaju djela u kojima nastoji razgradnjom slikane površine ostvariti nove piktoralne vrijednosti (*Čekaonica*, 1964; *Svitanje*, 1964). Promjene koje unosi u svoje